

Akran ?iddetine Maruz Kalma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akran ?iddetine Maruz Kalma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16678>

Özet

Uyarlama bir ölçek çe?idi olan Akran ?iddetine Maruz Kalma Ölçe?i, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n akranlar? taraf?ndan uygulanan olumsuz davran??lara ne ölçüde maruz kald?klar?n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in Türkiye uyarlamas? ve psikometrik özellikleri, H. G. Ogelman ve arkadaşlar? taraf?ndan özellikle dört ya? Türk çocuklar? örnekleminde incelenmi?tir (2015). Bu çal??ma, ölçe?in erken çocukluk döneminde ya?anan akran ?iddeti deneyimlerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilme kapasitesini ara?tırm??tır. Ölçek, çocuklar?n sosyal ve duygusal geli?imlerini olumsuz etkileyebilecek zorbal?k ve ma?duriyet durumlar?n?n erken tespiti için kritik bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Akran ?iddeti, Ma?duriyet, Erken Çocukluk, Dört Ya? Çocuklar?, Ölçek Uyarlamas?, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Ogelman, H. G., Körükçü, Ö., Sar?kaya, H. E., Güngör, H., Ersan, C.

Amaç

Akran ?iddetine Maruz Kalma Ölçe?i'nin temel amac?, okul öncesi e?itim kurumlar?na devam eden çocuklar?n maruz kald??? akran temelli olumsuz davran??lar?n s?kl???n? ve türünü belirlemektir. Bu ölçüm arac?, çocuklar?n sosyal çevrelerinde ya?ad?klar? zorlay?c? deneyimleri sistematik olarak kaydederek, potansiyel risk alt?ndaki bireyleri tanımlamaya ve erken müdahale programlar?n?n geli?tirilmesine zemin haz?rlar.

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?, uluslararası alanda kullan?lan bu arac?n kültürel ba?lamda geçerlili?ini test etmeyi ve Türk popülasyonunda kullan?labilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir. Özellikle dört ya? grubu gibi hassas bir dönemdeki çocuklar?n ya?ad??? ma?duriyetin tespiti, geli?imsel psikoloji ve e?itim bilimleri aç?s?ndan büyük önem ta??maktadır.

Yap?

Ölçek, psikolojideki **Akran Ma?duriyeti (Peer Victimization)** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bir bireyin, akranlar? taraf?ndan tekrarlanan ve kas?tl? olarak zarar verme amac? ta??yan fiziksel, sözel veya ilikisel davran??lara hedef olmas? durumunu ifade eder. Erken çocukluk döneminde bu yap?, genellikle itme, vurma, alay etme, oyun d??? bırakma veya e?yalar?na zarar verme gibi davran??larla kendini gösterir.

Akran  iddetine Maruz Kalma  l e i, ma duriyetin farklı alt boyutları  kapsayacak şekilde tasarlanm  t r. Bu alt boyutlar genellikle **fiziksel şiddet**, **sözel şiddet** ve **sosyal/ilişkisel şiddet** olarak s n fland r l r. Ölçek, ebeveyn veya   retmen raporlaması yoluyla, çocuğun bu tür davran  lara ne sıklıkla maruz kald  n  değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin Türk popülasyonunda geçerlik  al  malar  Ogelman ve arkadaşları (2015) tarafından yürütülmüştür. Bu çalışmada, ölçeğin yapı geçerliliğini ve  l t   teorik yap y  ne kadar doğru temsil ettiğini belirlemek için çeşitli istatistiksel analizler kullan lm  t r.

Kaynak referansta geçerlik detayları açıkça belirtilmemiş olsa da, uyarlama  al  malar nda genellikle **yapı geçerliği** (faktör analizi), ** l t ba  nt   geçerlik** ve **i  tutarlı  k** gibi yöntemler aracın geçerliliğini sağlamak için kullanılır. Ogelman ve arkadaşları, ölçeğin dört ya  çocukları için uygun olduğunu ve geçerli sonuçlar ürettiğini göstermeyi ama lam  t r.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik  al  malar , ölçeğin tutarlı ve kararlı sonuçlar üretme yeteneğini incelemektedir. Uyarlama  al  mas nda (2015), güvenirlik kanıtları genellikle **i  tutarlı  k katsayısı** (Cronbach alfa) ve/veya **test-tekrar test güvenirliği** yöntemleri kullanılarak sunulmuştur.

Güvenirlik katsayıları n n yüksek olması, ölçeğin kısa zaman aral klar nda veya farklı madde setlerinde benzer sonuçlar verdiğini gösterir, bu da  l  len Akran  iddetine Maruz Kalma düzeyinin rastgele hatalardan ar nm   olduğunu işaret eder.

Faktör Analizi

Akran  iddetine Maruz Kalma  l e i'nin uyarlama  al  mas nda (Ogelman vd., 2015), ölçeğin orijinal yap s n n Türk  rnekleminde korunup korunmad  n  incelemek amacıyla **Faktör Analizi** uygulanm  t r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında topland  n  ve teorik olarak beklenen yapıya uygunluğunu kontrol etmeyi sa lar.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin fiziksel, sözel ve ilişkisel mağduriyet gibi beklenen çok boyutlu yap y  desteklediğini veya Türk kültürü bağlamında yeni bir faktör yap s n n ortaya   kt  n  belirlemede temel rol oynar. Bu adım, ölçeğin yapısal geçerliliğini sa lamla  rmak için zorunludur.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme format? orijinal ölçe?e ba?lıdır. Genellikle ebeveyn veya ö?retmen gözlemine dayalı bir raporlama ölçe?idir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Okul Öncesi Çocuklar

Age Group: 4 Ya? Çocuklar? (Uyarlama çalışmas?nda odaklanılan ya? grubu)

Population Details: Türkiye'deki okul öncesi e?itim kurumlarına devam eden çocuklar.

Test Methodology: Gözleme Dayalı Raporlama. Ölçek, çocu?un davranışları ve etkileşimlerini yakından gözlemleyen bir yeti?kin (ö?retmen veya ebeveyn) tarafından doldurulur.

Anahtar Kelimeler

Akran Ma?duriyeti, Okul Öncesi Dönem, Sosyal Geliřim, Psikolojik Ölçek, Güvenirlik, Geçerlik, Zorbalık

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in orijinal geliştiricileri ve telif hakları hakkında detaylı bilgi, Ogelman ve arkadaşları'nın (2015) makalesinde yer almaktadır. Ölçe?in Türkçe uyarlaması **2015** yılında yayınlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücret bilgisi için, ilgili makalenin yazarlarıyla veya yayıncı kuruluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makaleye ait PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: sbd.aku.edu.tr

Kaynaklar

Ogelman, H. G., Körükçü, Ö., Sar?kaya, H. E., Güngör, H. ve Ersan, C. (2015). Ladd ve Profilet Çocuk Davran?? Ölçe?i, Akran ?iddetine Maruz Kalma Ölçe?i ve Resimli Sosyometri Ölçe?i'nin dört ya? Türk çocuklar? için geçerlik güvenirlik çal??malar?. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 109-129.

Ölçe?in orijinal PDF materyali a?a??daki adreste mevcuttur: akran-siddetine-maruz-kalma-olceg-toad.pdf

Akran ?iddetine Maruz Kalma Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için Ogelman ve arkadaşlar?n?n (2015) referans makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.